

KvægInfo – September 2022

Indhold

- Smittebeskyttelse
- Undgå smittespredning ved afhentningspladsen på kvægbedriften
- Majshøsten 2022
- Status
- Høst af kolbe/kernemajs
- Koen
- Varmestress – hvad kan man egentlig se ud fra data
- Foderpriser
- September 2022
- Foder
- Protein til kvier
- Kontakt
- Kvægrådgivere hos SAGRO

SMITTEBESKYTTELSE

Undgå smittespredning ved afhentningspladsen på kvægbedriften

Af SAGRO juniorrådgiver Marianne Seekjær

En velindrettet afhentningsplads til DAKA-bilen er en af brikkerne i god smittebeskyttelse på bedriften. Men kun godt en tredjedel af kvægbrugernes pladser lever op til kravene.

Heldigvis er det ikke hverdagskost for kvægbrugere at sende bud efter DAKA-bilen. Og det er måske også årsagen til, at afhentningsforholdene ikke altid er optimale. Faktisk vurderer DAKA, at kun 33 pct. af afhentningspladserne hos kvægbrugene lever op til lovkravene jf. den stikprøvekontrol, som virksomheden gennemfører to gange årligt.

Defekte kapper og manglende underlag

Uhensigtsmæssige afhentningspladser kan både gå ud over smittebeskyttelsen og den ressource, som det døde dyr er. De typiske fejl ved pladserne er iflg. kommunikationschef hos DAKA, Søren Mohr Jensen manglende beskyttelse mod ådselædende dyr, manglende underlag samt defekte eller utilstrækkelige kapper.

”Vores chauffører oplever jævnligt, at dyret ikke er ordentligt dækket til, eller at der bare er kastet en presenning henover. Og det betyder, at vilde dyr kan komme til kadaverne og sprede smitte rundt mellem ejendomme,” forklarer Søren Mohr Jensen.

Samtidigt er det også vigtigt at placere pladsen i god afstand til bygninger med dyr.

DAKAs chauffører er iflg. kommunikationschefen meget opmærksomme på ikke selv at udgøre en smittespredningsrisiko. Derfor skal de helst ikke være nødt til at træde ned på pladsen, for eksempelvis at pille en presenning af, der har viklet sig omkring kloen, eller fordi der mangler en løftering. Interimistiske løsninger, der ikke kan løftes med bilens klo, duer iflg. kommunikationschefen i det hele taget ikke.

Tænk på bæredygtighed og image

En hensigtsmæssig afhentningsplads er også vigtig af hensyn til den råvare, som det døde dyr er, i forhold til den videre håndtering hos DAKA.

"Det døde dyr er ikke bare et affaldsprodukt, men en ressource der kan udnyttes og recirkuleres. Fx kan vi lave mindre biodiesel af et dyr, hvis det er meget råddent. Derfor skal det også tilmeldes hurtigst muligt og gerne placeres på et fast underlag," lyder det fra kommunikationschefen.

Han påpeger samtidigt, at en velindrettet afhentningsplads også er vigtig for bedriftens og kvægbrugets image som helhed.

"Husk, at mange mennesker og interesseorganisationer sætter lighedstegn mellem døde dyr og dårlig dyrevelfærd," slår han fast.

Det siger loven

Opbevaringen må ikke udgøre en risiko for spredning af smitstoffer.

Afskærm dyrene fra ådselædende dyr.

Tilmeld senest 24 timer efter død.

Pladsen skal placeres i passende afstand fra offentlig vej og bygninger med dyr.

Tips til den gode afhentningsplads (klik her)

- Læg dyrene på et fast, hævet underlag.
- Kadaverkappe og løftering skal være intakt.
- Hold pladsen ren og ryddet.

Har du brug for sparring til indretning af afhentningspladsen, stiller DAKA gratis en konsulent til rådighed.

MAJSHØSTEN 2022

Status

Af SAGRO kvægrådgiver Jesper Gejl Kristensen

Majshøsten 2022 nærmer sig med hastige skridt og der er flere af vores kunder, der allerede har fået målt tørstof i vores tørreskabe eller fået lavet et NIR-scan af friske majsplanter.

Gennemsnitligt er de analyser, der er taget i SAGRO's område i starten af uge 38 og analyseret på vores NIR-scanner, med et tørstofindhold på knap 32 % og stivelse på knap 24 %. Tørstof er tæt på at ramme indenfor det ønskede, men vi anbefaler dog at tage det lidt med ro og tjekke egne majsmarker, da vi gerne ser, at majskerne fyldes med mere stivelse inden ensilering.

Vores erfaringer i år er, at markerne kan stå meget uens, så derfor kan det også ske, at nogle marker er klar mens andre skal vente lidt. Hvis man af forskellige årsager, skal ensilere alle majs på en dag, kan det anbefales at lægge de arealer, der er længst fremme og hvor tørstof er blevet til den høje side, nederst i siloen og lægge det mere grønne øverst.

Det er meget individuelt, hvornår majs er klar og kan i år afhænge af, om planten har haft varmemstress eller har fået det første frost, som nogle oplevede i uge 38. Er det tilfældet med frost, og plantens blade er visnet men kolbe og stængel stadig er grønne, er tørstofproduktionen stort set stoppet. Der vil dog stadig ske en omlejring fra stængel til kolbe og tørstofindholdet vil stadig stige. Majs skal dog gerne ensileres, hvis det er muligt, inden en periode med større mængder regn, da det kan give risiko for angreb af forskellige skimmelsvampe og fusarium.

Vi kan derfor kun opfordre til, at man kommer ud i sine egne marker og tjekker, hvor langt ens egne majs er. Der er tre metoder til bestemmelse af tørstof:

1. Klemmemetoden, hvor man med vanskelighed kan klemme en dråbe ud af de midterste kerner i kolben, så er tørstofprocenten ca. 31-33 procent i hele planten.
2. Kernevurdering, hvor tørstofprocenten er den ønskede på 31-33, når den inderste tredjedel af kernen er hvid med en mælk til grynet konsistens, den mellemste tredjedel er gul med en melet og dejagtig konsistens og den yderste tredjedel af kernen er skinnende gul med en glasagtig konsistens.
3. Tørstofbestemmelser på laboratorium. Det er også muligt at få lavet tørstofbestemmelser i tørreskab i alle vores huse eller få taget et NIR-scan er dog kun muligt ved indlevering af prøve i Esbjerg. Fordelen ved laboratorium eller NIR-scan er, at man her også får stivelsesindholdet med.

Hvis du gerne vil have hjælp til at vurdere, hvornår dine majs skal ensileres, så kontakt din kvægrådgiver.

Høst af kolbe/kernemajs

Af SAGRO kvægrådgiver Bjørg Noël Andersen

Det kan bestemt ikke afvises at der er god mulighed for at lade majs stå til kolbe-, eller kernemajs. Dog kan problemet nogen steder være de visne majs, som man har planer om at lade stå, i håbet om mere stivelsesindlejring. Det vil dog være begrænset, hvor meget ekstra indlejring af stivelse der sker i visne majsplanter. Derfor vil kvaliteten ikke egne sig til kolbe-, og kernemajs. Ydermere vil kombinationen af visne planter og meget regn, ofte give gode betingelser for svampevækst, hvilket er uønsket i kolbe-, og kernemajs.

Vi ser at der stadig står en del grønne og friske majsplanter, hvor kolben er godt på vej, rundt omkring og anbefalingen

er at lade disse stå til kolbe-, og kernemajs.

KOEN

Varmestress – hvad kan man egentlig se ud fra data

Af SAGRO kvægrådgiver Mads Nielsen

I data fra robotter er det muligt at få indblik i hvordan køerne reagerede på den varme periode i august. I nedenstående figur 1 er vist højeste temperatur (rød kurve) i august måned i Billund området. For den samme periode er der i figur 2 vist data fra en besætning i samme område. Her fremgår niveau for drøvtygning og åndedræt. Endelig er der i figur 3 vist temperaturdata målt i mælken under malkning for en enkelt ko igennem samme periode i august.

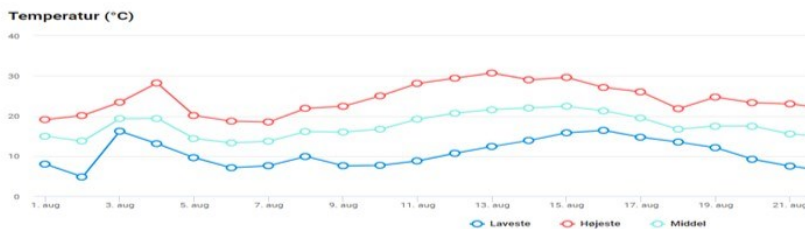
Det er ud fra figur 2 ikke så nemt lige at se at drøvtygning påvirkes på besætningsniveau. Det er et niveau omkring 600 minutter og det er meget konstant. Der er dog stor variation mellem køer når der dykkes lidt dybere ned i data. Men kurven, der viser niveauet for åndedræt, stiger markant både den 4. august og i dagene midt i måneden hvor det konstant blev 30 grader hver dag.

Og i figur 3 er det meget tydeligt at der sker noget markant med den temperatur som måles i mælken under malkning. Det fremgår af grafen i figur 3 at temperaturen i mælken øges fra godt 39 til 41 grader for den viste ko. Data fra andre køer i denne besætning viser at det ikke er alle køer som har lige så stor øgning, men at langt de fleste viser en højere temperatur.

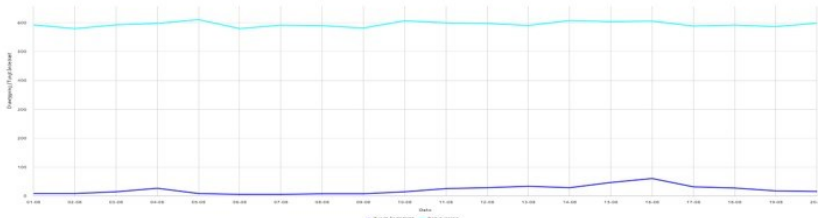
Det stigende åndedræt samtidig med øget temperatur sker på trods af at der er ventilation i denne stald hvor data stammer fra. Nem adgang til og rigelig med drikkekar kan være udslagsgivende for om koen kan opretholde produktion og foderoptagelse når temperatur og luftfugtighed når det niveau som vi oplevede i august.

Vi er meget overbeviste om at de investeringer der i de seneste år er foretaget i ventilationsløsninger, er meget vigtigt for at undgå markante ydelsesfald.

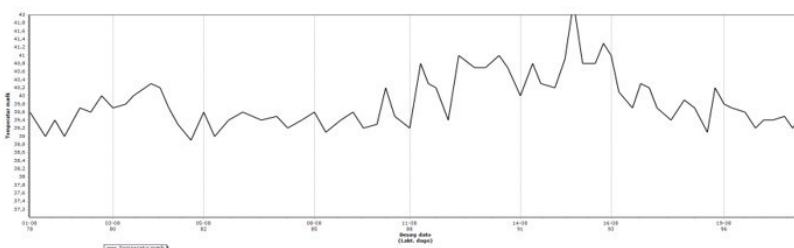
Er der staldafsnit hvor du endnu mangler tilstrækkelig med ventilation er det vigtigt at få opsat dette inden næste sommer. Og det gælder også vandkar og drikkekopper, som vi kan konstatere ikke alle steder lever op til kravet i 2024.

Figur 1: Temperatur i Billund i august 2022 (data fra DMI)

Figur 2: Udvikling for drøvtygning og åndedræt i en besætning nær Billund (målt i transponder på koens hals).

Figur 3: Temperatur målt i mælk for en enkelt ko under malkning

FODERPRISER

September 2022

Af SAGRO kvægrådgiver Bendt Bendtsen

28/9 2022. Mineral er pallepris

Fodermiddel	Pris	bemærkninger
Kraftfoder 20% protein 14 tons tip	303,00 kr.	
Kraftfoder 27% protein, 14 tons tip	336,50 kr.	
Kraftfoder 33% protein 14 tons tip	365,00 kr.	8% fedt
Rapskager, 36 tons tippet	340 kr.	Termin sep-okt.
Rapsskrå, 36 tons tippet	303 kr.	Termin sep-okt.
GM Sojaskrå tippet	465 kr.	Termin sep.
Byg, 12 tons tippet	247 kr.	
Hvede, 12 tons tippet	252 kr.	
Rug, 12 tons tippet	245 kr.	
Fint formalet majs, 36 tons	297 kr.	
Småkalvefoder	530 kr.	25 kg/sæk/pallepris
Kalveblanding 17% protein , 15 tons	301 kr.	
Lipitec Bovi LM fedt	1175 kr.	278 FE/100 kg
Fodersalt	126 kr.	
Kautisk soda	2300 kr.	
Magnesium clorid	736 kr.	Forsuring i closeup
Foderurea 46%	1740 kr.	Kræver HACCP

80/20 urea   1504 kr.   uden HACCP

Type 1 Mineral basis mikro 439 kr.

Type 3 Mineral basis kridt 382 kr.

Mineral goldkøer   920 – 1500 Kr. 100 gr/ko

FODER

Protein til kvier

Af SAGRO kvægrådgiver Ann Katrine Nielsen

Overforsyning eller underforsyning?

Der er de seneste år lavet forsøg på tildeling af råprotein til kvier. Ved overforsyning af råprotein på mere end 12 %, til kvier over 12 måneder, og mere end 14 %, til kvier under 12 måneder, bliver der en større udskillelse af N i urin. Mens N i gødningen stort set forbliver konstant, uanset mængden af råprotein i foderet.

Fodrer man med mere protein end overstående, forbedrer man IKKE kviens tilvækst. Forsøg viste af kviernes N-effektivitet (evne til at opbygge kroppen proteindepoter) ifm. vækst, blev forringet hvis man øgede overstående tildeling af råprotein.

Forsøg viste dog også at fordøjeligheden af NDF i rationen steg markant hvis man øgede råprotein niveauet fra 9,5 til 12 %. Så niveauet af råprotein kan altså også blive for lavt.

Tildelingen af råprotein er også et af fokusområderne hos malkekvæg, grundet udskillelsen af N i urin, samt import af proteinråvarer. Dette er et af de områder som vejer "tungt" i Arlas klimaregnskab. Så kan man fjerne noget protein fra kviernes foder og forsat holde den samme effektivitet under kviernes tilvækst, så er der også nogle point at hente her i klimaregnskabet.

KONTAKT

Kvægrådgivere hos SAGRO

[Klik her](#)